

פרוטוקול מס' 218
מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט שהתקיימה
ביום ה', כ"ו בסיון תשל"ב - 8.6.72, בשעה 09:00

נכחו:

חברי הוועדה:
י. גולדשמידט - יו"ר
ב. הלוי
ד. ארזי
ש. פרידמן
י.ה. קלינגהופר

מוזמנים:
מ. גלס - יועץ משפטי
י. היבנר - ממונה על מרשם
האוכלוסין, משרד הפנים
א. שפט - יועץ משפטי, משרד הפנים
סר רון - משרד הפנים

מזכירת הוועדה: ר. סלח

רשמה: א. ובר

חוק מרשם האוכלוסין, חשכ"ה-1965 - תקנות
בדבר סדרי רישום.

סדר היום:

היו"ר י. גולדשמידט: אני פותח את הישיבה. נספגל היום בחוק מרשם האוכלוסין, חשכ"ה-1965, תקנות בדבר סדרי רישום. נשמע את הטברי באי-כוח משרד הפנים. הנושא הוא למעשה מה מותר ומה אסור לרשום בתעודת הזהות של מדינת ישראל.

י. היינברג: עד שנת 1965 פעלנו על פי פקודת רישום התושבים ומשנת 1965 פעלנו על פי חוק מרשם האוכלוסין חשכ"ה-1965. תמיד פעלנו לא רק על סמך החוק אלא גם על סמך התקנות שהיו הכלי היחיד קל לניהול העניינים בהתאם לכך.

המציאות היא כיום כזו שאנו פועלים לפי החוק של 1965 ואילו התקנות נשארו של הפקודה הקודמת. לא רק שהדברים האלה לא מוסדרים על ידי כך באופן מסוים, אלא שיש דברים שגם השתנו ולא הואמים שוב את אותה החקופה בה השתמשו בפקודת רישום התושבים. ואפילו מצאנו שיש סיגורים בין שניים אלה. מצאנו לנכון להעמיד את הדברים על נכוןותם, ומה גם שמעייפיים 27 ו-47 בחוק מרשם האוכלוסין בפירוש מזכירים את התקנות והקצוות ואומרים פחות או יותר שהשר כדי שנוכל ליישם את החוק החדש, רשאי להתקין תקנות לביצוע החוק.

התקנות שאנו מגישים היום מתחלקים ל-4:
 (1) אופרטיבי שמגדיר כיצד יש להגיש בקשות; (2) למי מותר להצביע ציונים בתעודת הזהות; (3) באיזה מקומות אפשר להגיש בקשות; (4) מהן האגרות האגרות המופיעות כאן אושרו בוועדת האגרות, ולכן בשיעורים כאן אין חידוש.

ביחס לתקנה מספר 3: רישומים שיכולים להעשות בתעודת הזהות - אלה הם הציונים וההטבעות שאנו עושים היום על פי פקודת מרשם התושבים. אנו באים לקראת אתם המוסדות הממשלתיים המבקשים מאתנו להעזר בתעודת הזהות ולהטביע בה אותם הציונים הדרושים להם ואנו עושים זאת מתוך ידיעה ברורה שלמעשה התעודה צריכה לשמש גם מטרות אלה כדי לא להריץ את התושב להצטייד בתעודות נוספות וכדי לא לאלץ את המוסדות לקיים רישומים מסובכים כשיכולים להשתמש בכתוב בתעודת הזהות.

היו"ר י. גולדשמידט: נעבור לקריאת התקנות לפי סדר. אולי מר שפט רוצה להזכיר לנו מה נאמר בסעיפים 27 ו-47 לחוק מרשם האוכלוסין?

א. שפט: סעיף 27 קובע: "לא יירשם דבר בתעודת הזהות אלא על פי הוראה בחוק או בתקנות שהותקנו על ידי שר הפנים". יש הוראות בחוק, ואילו כאן מדובר על התקנות שבאמצעותן אנו רוצים להסדיר את מה שרוצים לציין בתעודת הזהות.

סעיף 47 מסמיך את השר להתקין תקנות לפי החוק. מה שלעצמי נצו הן התקנות בדבר מקומות מסירת הודעות, הסדרים למתן תעודות, תמציות רישום וכו'. על פי שני הסעיפים - 27 ו-47 אנו מגישים לכם את התקנות.

היו"ר י. גולדשמידט: הבקשה היא למה?

א. שפט: יש כאן למעשה פיקציה. אנו מכניס כל פנייה של האזרח בשם בקשה, וזאת כדי לא לחזור בכל פעם על "בקשה או הודעה".

ה. קליינבוהמר: אני מציע: "בתקנות אלה, "בקשה" - לרבות הודעה לפי...".

א. שפט: אני בהחלט מקבל את ההצעה. יכול לבוא תיקון בחוק מרשם האוכלוסין ושם ישמשו בסוג שלישי של מינוח. אם אנו כותבים לרבות זה מביע גמישות.

היו"ר י. גולדשמידט: האם אין סעיף הגדרה מקביל באוק?

א. שפט: לא.

ס. גלס:
עברתי על התקנות ונדמה לי שהמונח "בקשה" פרט לחקנה 2 סופיע רק עוד פעם אחת וזה בסעיף 5. נשאלת השאלה אם לצורך זה צריכים הגדרה ואי אפשר להגיד בקשה או הודעה?

י.ה. קלינגהופר:
אינך צודק. יש פה הפנייה להוראות שבחוק העיקרי, ושם אתה צריך לסנות את הסקומות בהם סופיע בקשה או הודעה.

היו"ר י. גולדשמידט:
דווקא בסעיף 5 יש צורך בהגדרה כיוון שבחוספה ספורטים פרטים רבים.

א. שפט:
אני מציע לקבל את הצעת חה"כ קלינגהופר.

הוחלט:
לאשר הצעת חה"כ קלינגהופר: 1. בתקנות אלה, בקשה - לרבות הודעה לפי חוק מרשם האוכלוסין, חשכ ה-1965.

היו"ר י. גולדשמידט:
סעיף 2: מדוע צריך לפרט איפה זה יוגש?

י. הינדר:
יש לי גם שאלה וגם משובה. החשונה פשטנית - אלו שונים להודיע את הקהל למען יידע לאן לפנות כשמבקש שירות או רוצה להגיש בקשה. קודם היה כתוב בחקנות בצורה מאוד נוקשה שאדם יכול להגיש את בקשתו ללשכת המרשם במקום המגורים שלו, וכך כל פעם שרצינו לסגור סניף או לפתוח סניף היינו צריכים לשנות את החקנות.

הדבר גם לא היה נוח כי אנו באים היום לקראת הקהל ולא קושרים אותה דווקא ללשכה במקום מגוריו, אלא יכול להקיש בקשה בכל מקום, אפילו אם הוא גר שם באופן זמני. רצינו לתח לקהל ולנו מכסימום היטרון. הוא הדין שנציגויות המייצגות אותנו בחו"ל תקבלנה את הבקשות עבורנו.

יש לי שאלה: אנו נוהגים לבקש סקומות אחרים פרט ללשכות עליה ומרשם לקבל עבורנו בקשות. האם זה יהיה על ידי כך מכוסה, או שרצוי להוסיף בקשה כללית שלא נצטרך לתקן את החקנות על מנת להכניס סניף דואר או סניף ביטוח לאומי.

היו"ר י. גולדשמידט:
יש לי שתי שאלות: 1) האם בכל סניפי משרד הפנים יש גם לשכת עליה ומרשם?

י. הינדר:
כן. יש אפילו יותר לשכות.

היו"ר י. גולדשמידט:
בסעיף 2 נאמר שהבקש תוגש. האם הכוונה לכך שאדם צריך לגשת בעצמו ולמסור ביד את הבקשה?

א. שפט:
לא. זה בהחלט יכול להיות משלוח בדואר.

ר. ארזי:
אפשר לומר במישרין או בכל דרך מקובלת.

היו"ר י. גולדשמידט:
אם אנו מוסיפים את הדואר, אינני בטוח שצריך לומר שיוגשו גם במשרד מס הכנסה.

י.ה. קלינגהופר:
הייתי מציע או בכל דרך אחרת שתיקבע על-ידי שר הפנים בהודעה שתפורסם ברשומות. לי נראה בכלל שכל העניין הזה קצת זולע, ומדובר בפירוט מחלקות פנימיות של משרדי הממשלה. החלוקה היא דבר פנימי ואיננה נקבעת בחקנות. זה עניין אדמיניסטרטיבי פנימי.

ר. ארזי:
אני שותף למגמה להקל אל האזרח. רצוי שיוכלו להגיש בקשה במשרד הדואר, כמובן שצריכים לקבל אישור שימש בהוכחה שהוגשה בקשה. אני חושב שיש להכניס במפורש את משרד הדואר כגוף: ... בלשכות עליה ומרשם של משרד הפנים, או במשרד הדואר.

י. היבנה:
 על מצת שהדבר לא יחייב דווקא את משרד הדואר
 אלא שיכול להיות מועצה מקומית, ביטוח לאומי
 וכו', מציעה שייאמר: "... בלשכות עליה ומרשם של משרד הפנים או במקומות
 אחרים ששר הפנים יקבע בהודעה שתפורסם ברשומות".

ס. גלס:
 מה שכן אפשר לעשות כדי להקל על האזרח בענין
 חובת ההגנה שלו זה לקבוע שיותר לשלוח את
 הבקשה בדואר. כי מרגע שאנו קובעים שיותר לשלוח בדואר לאותם המקומות
 חל סעיף 36 של פקודת הפרשנות | הקובע שמרגע ששלח אדם חומר בדואר רשום
 הוא יצא ידי חובתו ואחר כך על האחרים להוכיח שזה לא הגיע.

אני מציע אישית: ויותר לשלוח את הבקשה
 למקומות המפורטים דלעיל בדואר.

היו"ר י. גולדשמידט:
 נוכל לומר "בקשה בהודעה יוגשו במישרין
 או באמצעות הדואר".

הנחלת:
 לאשר הצעת היושב-ראש להוסיף ברישא: "בקשה וצירופים
 יוגשו במישרין או באמצעות הדואר".

בסעיף א' אושרה הצעת חה"כ קלינגהופר:
 בישראל - באגף לעליה ומרשם משרד הפנים ירושלים,
 בלשכות עליה ומרשם של משרד הפנים, או במקומות אחרים
 ששר הפנים יקבע בהודעה שתפורסם ברשומות.

לסעיף ב' אין תיקונים, מאושר כמו שהוא.

היו"ר י. גולדשמידט:

סעיף 3:
 לפי האמור בסעיף (2), אם יהיה חוק בחירת ראשי רשות, בצטרך לתקן
 את התקנה.

א. שפט:
 לא נצטרך לתקן כי הועדה קבלה את העקרון
 שבאותה ועדה קלפי ואותו קלפי יטביעו לגבי
 שני הדברים ביחד. פירושו של דבר שאם העדות הזהות יטביעו פעם אחת.

היו"ר י. גולדשמידט:
 אני מסתל ספק כי זה תהליך בחירות אחר.
 (ס. גלס: ביצתים זהו ויכוח מקומי.)

י.ה. קלינגהופר:
 לדעת "מועצה מקומית" זה מונח לא מוצלח.
 זה גם הגוף וגם האורגן. עיריה זה ביטוי
 טוב יותר מבחינה זו. כי יש עיריה שמציינת את הגוף כולו ויש
 מועצה עיריה שמציינת את האורגן הנבחר הרפרזנטטיבי.

היו"ר י. גולדשמידט:
 מציע לומר "רשות מקומית" ועל ידי כך
 בזכיר את כל הגופים.

ס. גלס:
 אפשר לומר "על השתתפות בבחירות לרשות
 מקומית על פי כל דין".

י.ה. קלינגהופר:
 זה היה באמת מפשט, אבל יש בחירות להנהלת
 העיריה.

ס. גלס:
 במקרה כזה אין צורך בהטבעת חותמת בעודת
 הזהות. זה אמור רק כשיש צורך להטביע חוממת.

היו"ר י. גולדשמידט:
 במקום להבחין בין מועצה מקומית ועיריה
 וליי מקומי שייאמר "מועצה מקומית".

ס. גלס:
 השאלה אם ועד מקומי הוא בחזקת רשות מקומית.

א. שפט:
 על פי פקודת הפרשנות זה כן.

היו"ר י. גולדשמידט:
 נוכל לפשט זאת על ידי "רשות מקומית".
 שאלה אחרת היא בדבר האזכור של כל החוקים.

אינני מחננד שנזכיר זאת.

אני בעד שנציין את האזכורים.

ר. ארזי:

מציע שנאמר: על פי כל חיקוק אחר.

א. שפט:

י.ה. קלינגהופר:
ברישא נאמר: רישומים אלה יכולים להעשות לגבי מי שהצביע בבחירות לכנסת, הרי קיימת חובה להסביע חותמת. החותמת מעידה שהצביע לכנסת. הרישא עומדת לכן בניגוד לציווי בחוק הבחירות שחייבים להסביע את החותמת. לכן אני מציע שייאמר רישומים אלה ייעשו.

אין זה נכון לגבי סעיפים 3-4 והיתר.

א. שפט:

ס. גלס:
בצוידה שנחוק קיימת חובה ואילו פה כתוב יכול להעשות אין זה גורע מהחובה של הסעיף. אפשר לחלק את סעיף 3 לשני חלקים.

י.ה. קלינגהופר:
לא כדאי לסבך. הקושי שלי הוא רק לשוני. אבל לא יהיה אסון אם זה יישאר כך. מה גם שאם יש אי-התאמה, החוק עדיף.

נישאר בנוסח הקיים.

היו"ר י. גולדשמידט:

י.ה. קלינגהופר:
במקום הטבעה חתמת על מציע הטבעה חותמת המעידה על.

סקבל את התיקון.

היו"ר י. גולדשמידט:

ביחס לאזכורים -

ס. גלס:
הצעה שאם הועדה רוצה להסיר את האזכורים, להוסיף את הסלים על פי כל חיקוק אחר.

י.ה. קלינגהופר:
אני מציע להשאיר את האזכורים. אם יהיה צורך בחוססת אזכור, שר הפנים ישנה את התקנות.

מצטרף לדעת חה"כ קלינגהופר.

ה. ארזי:

להשאיר את ציון האזכורים.

הוחלט:

סעיף 3 -
מה הכוונה בלשכת גיוס?

היו"ר י. גולדשמידט:

י.ה. קלינגהופר:
לא היינו רוצים שכל מי שמסייג את זה ליוכל לקשקש בתעודת הזהות, ולכן אמרנו שרק בלשכות הגיוס.

א. שפט:

הייתי מתקן לשכת גיוס לצה"ל, ואז אין נפקא מינא למי היא שייכת - לצה"ל או למשרד הבטחון.

א. שפט:

היו"ר י. גולדשמידט:
האם מספר צבאי זה דבר סטטוטורי שכתוב בחוק שלכל חייל הוא יהיה?

לא. יש פקודות צבא.

ס. גלס:

הדבר נעשה בהליכי חיול על פי חוק שירות בטחון. יש לדבר שלושה שלבים: רישום, בדיקה רפואית, התייצבות בפועל לשירות. הכל נעשה על פי הוראה של אדם שהוא פקיד סטטוטורי שנקרא "פוקד" בחוק שירות הבטחון. הפוקד גומר את סלאכתו ברגע שהאיש בתייצב לשירות וחוייל. כרגע לי נדמה שהמספר ניתן לו עוד לפני שהוא בתייצב בפועל לשירות.

א. שפט:
יש לנו כבר תקנות תקנות מרשם אוכלוסין רישומים בתעודת זהות, ושם הסעיף כבר מופיע. התקנות הן משנת תש"ל-1970 ושם כתוב שבתעודת זהות ירשם המספר האישי

א. שפט:

אני מוכן שיאמר מספר אישי בזה ל...
המספר האישי בזה ל שירדם על פי המוססך על פי פקודת הצבא.

היו"ר י. גולדשמידט:

אם זה נכון שמגמת סעיף 3 היא לומר מי הרשאים לעשות רישומים בתעודת הזהות, צריכים לשנות את השורה העליונה ולומר אלה יהיו רשאים לעשות רישומים בתעודת הזהות. ואז צריכים לבנות כל משפט בקעיפים הקטנים להיפך: ועדת הקלפי בבחירות לרשות מקומית לפי... כי החידוש של הסעיף הוא לא התוכן של הרישום אלא מי רשאי לעשות זאת.

ס. גלס:

אולי כדאי להוסיף בסוף הרישום: על ידי הרשויות כמפורט להלן.

ה. סלינגהופר:

מציע בידי הרשויות המפורטות להלן.

הוחלט:

לאשר הצעת חה"כ קלינגהופר להוסיף ברישום רישומים אלה יכולים להעשות בתעודת זהות בידי הרשויות המפורטות להלן.

היו"ר י. גולדשמידט:

מי הרשות שחוססך על ידי התקנות האלה לרשום את המספר האישי? הפוקד?

ס. גלס:

לא. פוקדים יש מעטים.

היו"ר י. גולדשמידט:

אפשר לכתוב הפוקד או מי שהוססך על ידיו. טוב היה שכל דבר בתקנות נחאם לחוק ולתקנות.

א. שפט:

מציע רישום מספר אישי בזה ל בידי הפוקד או מי שהוססך על ידיו או מטעמו לפי חוק

שירות בטחון, חש"ט-1949.

הוחלט:

לאשר הצעת מר שפט: רישום מספר אישי בזה ל בידי הפוקד או מי שהוססך על ידיו או מטעמו לפי חוק שירות בטחון, חש"ט-1949.

היו"ר י. גולדשמידט:

סעיף 4 -

ס. גלס:

סעיף 39 לחוק שירות התעסוקה קובע כל הדורש עבודה במקצוע או בעבודה שלשכת התבודה מטפלת בהם, זכאי להרשם בלשכת העבודה.

ה. סלינגהופר:

האם יש צורך לרשום זאת בתעודת הזהות?

א. שפט:

לדבר יש משמעות לאחר קבלת חוק ביטוח אבטלה.

ה. סלינגהופר:

אמנם זה סקל מבחינה אדמיניסטרטיבית, אבל יש לי ספק שיבוא לחץ מגורמים אחרים ואז נכלול זאת בתקנות ולעודת הזהות כבר לא תהיה תעודת זהות אלא פנקס שכל מיני רישומים שאין ביניהם ובין מרשם אוכלוסין ולא כלום.

היו"ר י. גולדשמידט:

האמת היא שמספר הזהות הופך למכשיר ממשט בהרבה תהליכים. למשל תיקי מס הכנסה סמוספרים

במספר הזהות.

ה. סלינגהופר:

אני מסכים, אבל זה לא נרשם בתעודה. ביחס לביטוח אבטלה, אם אדם יהיה רמאי, הוא יבוא על עונשו ולא צריכים לכתוב זאת בתעודת הזהות. בחוק הבחירות כתוב שצריכים לעשות את החותמת בתעודת הזהות. האם זה כתוב בחוק שירות התעסוקה? אתם יכולים להציע תיקון לחוק התעסוקה ואז נרון בזה.

היו"ר י. גולדשמידט:

יש לי שני הרהורים (1) בא לחזק את הצעת חה"כ קלינגהופר - בניגוד לרישום מספר אישי

ג. גולדשמידט:

לדוגמא אם אדם מסליף מקום מגוריו.

שאלה שניה: האם למעשה כבר נוהגים לרשום, או שאנו רוצים על דבר שרק לאחר אישור התקנות ופרסומם ישתמשו בהם?

ה. היינברג:

אנו נוהגים כבר כן 15 שנה. הלכנו על פי התקנות הקודמות שאפשר היה לתת היתר להטביע. זהו מוסטריפה להצדקה העמדה הזו: השאלה שעודדה כ קלינגהופר אגב הדיון אלא גם מחוייב להיות מוקד לכל הרישומים הדרושים במדינה. אנו כל פעם שומעים שהחיים של האזרח במדינה קשים מאוד, לא רק שהוא צריך בכל פעם למסור אותם הפרטים כגון מצב אישי, גיל וכו', אלא שאנשים גם מתלוצצים שיש לאדם 10-15 תעודות כגון פנקס יוצא צבא, ביטוח לאומי, תעודת רישוי וכו', ואנו במשרד הפנים עומדים תחת לחץ שהגיע הזמן שלאזרח יהיה כרטיס אחד שיוכל לשמש יותר ויותר סטרות כדי שהאזרח לא יצטרך לשאת למעלה מ-10 תעודות. הדרישה באה מטעם רב-אלוף לטקוב שהיה יו"ר הרשות לאוטומוציה, שלפחות השירותים העיקריים המסלכתיים יהיו בתעודת הזהות.

ו. ארזי:

מצד אחד אני משבח את המגמה של משרד הפנים לריכוז שמוצע ביורוקרטיה מיותרת. לעומת זאת יש לי הרהור בכיוון הסתייגותו של קלינגהופר - השאלה היא אם האדם חסיד מעוניין בזה שיהיה לו קוריקולום שבו יהיו כל מיני רישומים שישארו לו לחסיד. לדוגמא, יהיה רשום אצלו שהיה בלשכת העבודה, פטרו אותו ושוב היה בלשכת העבודה. לא חסיד זה יכול להיות נוח לאדם. בדרך כלל אם יבקשו מאיש להחתיים לו בתעודת הזהות הוא לא יכול להגיד שהוא לא מסכים. אולי אפשר לשאול מישהו מוסמך ממשרד העבודה. כי אני רואה שזה לא המקרה היחיד. אין לי עדיין דעה מגובשת, אני מעדיף זאת רק כהרהור. אני חושב שזה נכנס קצת לחופש האידנטיפיקציה של האדם. אין זה בושה שאדם הולך ללשכת עבודה, אולם יש לי ספק אם זה צריך להיות בתעודת זהות.

אולי משרד העבודה מכיוון שהוא נותן מספר שירותים, היה מוציא פנקס הקשור לשירותים שהוא נותן.

ז. קלינגהופר:

הכל נעשה במסגרת של נוחות אדמיניסטרטיבית כרגע, ואין לזה לדעת כל קשר למוסד שנקרא

מרשם אוכלוסין.

ח. גולדשמידט:

אני רוצה לסייג קצת מהטיעון של חה"כ ארזי מבחינת צנעת הפרט. לו היתה כאן הצעה לרשום כל עבירה שאדם נשפט עליה, הייתי אומר שזה איננו צריך להיות כאן. אבל כאן מדובר על שירותים חיוניים שהמדינה נותנת והאדם נזקק להם. יש מאבק גדול בציינור ובכנסת כדי להרבות בשירותים אלה. אנו יודעים שכל שירות עומד בפני סכנת שכול לרעה. לדעתי אין זה פוגע בצנעת הפרט, ולפיכך היתרון של פישוט והריכוז הוא כל כך גדול שאני חושב שאנו צריכים להתגבר על שיקוליים נגדיים ואין ספק שיש בזה הקלה מירבית.

הצעתו של חה"כ ארזי למפקס נוסף רק חכביד כי ממילא יש פנקסים רבים, היווצר בעיה של איבוד וצורך בהחלפה וכו'.

ט. היינברג:

(א) כל הרישומים האלה הם כבר היום על הדפים האחוריים של התעודה ולא נראים על הדף המשמש לזהות. (ב) בעתיד נרצה להוציא תעודות זהות בצורה אחרת ואז הספה שיישא את כל הדברים לא ייראה.

ביחס להצעה של חה"כ קלינגהופר שמחר נוסף עוד ציונים בתעודה, זה היה אפשרי לו היה ניתן היתר כללי שניתן להטביע עוד ועוד. הסיכון הכללי הוא שכל דבר צריך לנוא לכאן, וחזקה על הפותח הזה שיוכל להחליט מה עובר את הטעם הטוב ומה לא. אנו חושבים שמה שהבאנו הנה הוא טוב לטובת האיש ולטובת האדמיניסטרציה.

י. מרידסון:

שתי הערות האחת עקרונית והשניה ספציפית. כל אחד מאתנו יש לו הרגשה שלוליסטים בין הסטטוס שהיה בעבר הרחוק שכל מה שנגע לפרט היה עניינו, לבין הסיסואציה המודרנית של מדינת הרווחה שעם מתן הרווחים ועם ריבוי השירותים רואה עצמו חייב לדעת יותר ויותר כיצד מושקעים שירותים אלה וכיצד מנוצלים.

יש כאן פרדוקס - מבנה שירותים מרבה אי-נוחות.
אין אנו צריכים לשבטא שאמור לתת יד מצד המדינה הנוחנת את השירותים
שירבו מקרים של ניצול לרעה בשל חוסר ידע ופיקוח. לכן אני נוטה
להעמיד את ההכרעה בעצם על נקודה אחת שנראית לי מהותית: האם אני
רוצה להמשיך בכיוון הזה, ואני אישית רוצה בזה, ומהו המחיר שאצטרך
בהכרח לשלם עבור זה, ואני חושב שזה חלק מהמחיר. כך הוא טבע העולם.

יש לי שאלה שאין לה קשר מהותי:
מי יהיה דינו של אדם שיטרב שיטביו את החותמת בתעודת הזהות שלו?
הוא רשאי או לא רשאי לעשות זאת?

ס. גלם: זה יהיה תלוי בתקנון הלשכה.

ש. פרידמן: לי נראה שתעודת הזהות אינה המקום היחיד
שעל פיו יבדקו אם אדם נרשם בלשכת העבודה.

בסיכום, אני נוטה לקבל את המחיר הזה שנשלם לסגירת האזור.

י.ה. קלינגהופר: קודם כל אני רוצה לציין שהפקיטים אינם יודעים
כיצד לטפל בתעודת הזהות ובוהגים מאוד שלא
בעדינות ובנימוס. שנית, לשכחת העבודה אינן המוסד היחיד המושט
שירותים סוציאליים לאדם. יש המון מוסדות כאלה והם הולכים ומתרבים
ולכן אני חושש ליצור תקרים ולעגן זאת בתקנות שקיבלו אישור פרלמנטרי.
יחכן מאוד שעלולים לקבוע בסעיף 4 בעתיד דברים שיהיו לרעה האזור
ולכן אינני מעוניין לפתוח פתח אין-סופי לגבי העתיד להטבעת כל מיני
חותמות.

ס. גלם: רציתי להתייחס לשאלת הסכמת בעל הפנקס.
ההוראה הזו איננה מתייחסת לבעיה זו בכלל.
ההוראה הזו אוסרת שבין שההסכמה של האיש דרושה ובין אם לא, לא יעשה
אדם רישום בתוך הפנקס אלא באותם המקרים שפורשו בתקנות.

נדמה לי שהסמכות להכניס את הרישומים האלה
על אפו ועל חמתו של המחזיק בפנקס, צריכה להיות במקום אחר. אינני
חושב שמה שכרגע נאמר נותן לאותם הגופים את הסמכות להכניס את הרישומים
בעל כורחו של מחזיק הפנקס.

י. היבנר: מכיוון שאנו כמשרד הפנים לא יכולים עקרונית
לחייב הצעה שתהיה תעודה בוספת בכל צורה
שהיא כי זה משבש את כל הנוהל הטוב, הצעת היא - היות ושלושת הסעיפים
הפרובלמטיים מתייחסים כולם לשר העבודה, אני מוכנה לבוא בדברים
עם נציגי משרד העבודה ואשאל אותם אם הם עדיין עומדים על שלושת הסעיפים
ואם הם עומדים על כך, שישלח לישיבה הבאה הנציג שלהם והוא יודע
בודאי להסביר את הצורך בזה, ואז אולי הפורום הסכרוב הזה יוכל להחליט
על סמך דברים מסוימים.

ג'ורג' י. גולדשמידט: אני מקבל את זה, אף על פי שההשגות היו יותר
עקרוניות מאשר מעשיות. שמיעת ההסבר המעשי
תוכל אולי להצביע על השיקול העקרוני.

נעבור לסעיף 7.

שאלתי איך נוהגים היום לגבי קטינים שגדלו; האם סומכים על כך שתאריך
הלידה מעיד על כך שיצאו מכלל קטינים או שעושים רישום?

י. היבנר: היום הנוהג הוא שאדם שנפטר כשמוציאים את
רשיון הקבורה לוקחים את תעודת הזהות של הנפטר.
לא מחעכת קבורה אם אין תעודת זהות, אבל בדרך כלל עושה זאת שאר בשר
יותר רחוק והוא בדרך כלל מקבל את ההדרכה בבית החולים או אצל הרופא.
ואז הפרוצדורה היא זו: האיש מקבל את רשיון הקבורה ביד ובזה גמר את
הפרוצדורה לגבי כל יתר הדברים. לוקחים את תעודת הזהות של הנפטר
בלשכת הבריאות שלא אם מבקשים אותה ואז מחזירים עם חותמת בוסל.
אם לא רוצים בזה, התעודה מצורפת לתעודת הפטירה מלשכת הבריאות
המועברת אלינו.

אין כן הדבר לגבי קטינים שרשומים עדיין
בתעודת הזהות של האב, ויש לציין בתעודה שהילד נפטר. כי לא לאלץ
את ההורה ללכת בשביל זה ללשכה, ומאידך כדי שלא יופיע בתעודה שיש לו

י. היבנה:

עוד ילך דבר המזכה בכל מיני הטבות, נתנו הסמכות ללשכת הבריאות לציין נפטר. אם ההוראה לא רוצה, איננו מכריחים, אולם לא היה לנו דבר כזה.

לגבי שאלת היו"ר מה אנו עושים אם ילד הופך לבוגר, הדבר פשוט, הוא מקבל תעודת זהות בעצמו ואז נרשם שהוצאה תעודת זהות וזה מונע שימוש כפול גם אצל האב וגם תעודת זהות עצמית.

ג. ארזי:

הסעיף נראה לי סביר כי הוא קשור ישירות לאלמנטים שקשורים לתעודה הזו.

יש לי הערה טכנית: במקום לכתוב "בידי משרד הבריאות" שייאמר "בידי לשכות הבריאות".

י.ה. קלינגהופר:

אני מצטרף להצעה זו. הייתי רוצה שלא יכתב "מחיקת שפות" אלא הייתי אומר להטביע חותמת שהקטין נפטר.

היו"ר י. גולדשמידט:

"ציון פטירה של קטין". ולגבי משרד הבריאות שייאמר רופא מחוזי או מי שהוסמך על ידיו לפי פקודת בריאות העם 1940.

הוחלט:

סעיף (7) "ציון פטירתו של קטין בתעודת הזהות של הוריו - בידי רופא מחוזי".

היו"ר י. גולדשמידט:

סעיף 4 - אני מבין שזה לא מתייחס רק לתעודת הזהות.

י. היבנה:

זה כולל גם תעודת זהות.

מ. גלס:

הייתי אומר "על שינוי או חיקון המבוצעים על ידי פקיד הרישום". מאחר שכתוב בעצם הפקיד הרושם, הייתי אומר "הרשות הרושמת".

היו"ר י. גולדשמידט:

הרופא אינו יכול להחזיק אותמת של משרד הפנים. אנו מבקשים את משרד הפנים לבדוק על מה זה חל, האם זה חל גם על רישום בתעודות.

ג. ארזי:

אני מציע שמעיף 4 יחולק לשני סעיפים משנה א' ו-ב'. בסעיף א' ייאמר מה שקיים בסעיף 4 כעת, ואילו בסעיף ב' צריכים למצוא נוסח כולל שתופס את כל המקרים המופיעים בסעיף 3.

י.ה. קלינגהופר:

מגמת הסעיף טובה, אולם הניסוח איננו טוב. גם הטבעת המתמת לרגל בחירות היא רישום. אי אפשר לפרש אותה כהוספה, אולי לא במובן החוכני של סעיף 19, אבל זו הוספת רישום. על זה לא חותמים. יש דרכים שונות של ציון בתעודה, לכן גם אם יזה צריכים להבהיר. ואין להכניס את כל הדברים תחת סמברת גב אחת.

א. שפט:

אני חושב שעדיף שני דברים: הסעיף מדבר על רישום במרשם האוכלוסין בלבד. אנו צריכים גם הערה שהיחה בסעיף 9 (ג) שאומרת שכל שינוי בתעודת הזהות יאושר על-ידי העושה אותו בחתימת ידו ובחותמת המשרד.

היו"ר י. גולדשמידט:

לסיכום, כל סעיף 4 דורש מחשבה חדשה או בכיוון הצעת חה כ ארזי או בכיוון התקנות הקודמות. המסך הדיון יהיה גם בהשתתפות נציג משרד העבודה.